

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MDLX. ad annum MDCXXIII.

Parisiis, 1644

XIV. De festorum dierum sanctificatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15522

ANNO
 CHRISTI
 1596.

seu prouinciis, vbi consuetudo est, vt nec victualia, nec pecunia, nec quidquam aliud a visitatoribus accipiatur, sed omnia gratis fiant; ibi id seruetur. Si quis autem contra sacri Concilii Tridentini præscriptum aliquid accipere præsumpserit, in eum erit iuxta eiusdem Concilii sanctionem grauitè animaduertendum.

XIV.

FESTOS dies in honorem Dei, & sanctorum eius institutos ad gratias Deo agendas de beneficiis, quæ a liberalissima eius manu accepimus, veniam peccatorum petendam, & opem diuinam implorandam seruari decet, vt omnium sæculorum memoria, etiam veteris testamenti pagina contestatum habemus: quo magis debemus seruare nos, qui in lucis veritate versamur, quam ii, qui in vmbra futurorum ante solis ortum sedebant. Tempus autem diei festi in audiendis concionibus, Missæ sacro, & diuinis officiis ponendum est; non in comestationibus: multo minus peracto prandio ad saltationes, & lusus declinandum; cum sit in ecclesiis ad horas vespertinas audiendas diuertendum, & nomen Dei concorditer, & deuote, vel silentii meditatione, vel vocis exultatione laudandum. Quod curabunt episcopi curatorum diligentia populis inculcari.

Cum vero festi dies, & alia dominico die in parochialibus ecclesiis populo denuntianda sint, parochis omnibus districte præcipiendum statuimus, vt in parochialibus ecclesiis omnibus dominicis diebus anni (non obstante quauis consuetudine contraria) Missam celebrent, & festos dies, vigilias, & tempora ieiuniorum populo promulgent, eundemque doceant, quæ seruanda, & quomodo seruanda sint: in eos autem, qui defecerint tam in Missa, quam in aliis, pœnis seuerioribus statuimus animaduertendum; populum vero monendum, & frequentius incitandum edicimus, vt dominicis saltem, ac festis diebus ad parochialem suam accedat, & ibi Missæ sacrum, & concionem audiat.

Abusu factum est, vt in pagis, sicubi festus dies venerit dedicationis ecclesiæ; qui solet idem in dominicum, aut alium diem festum incidere, curati, qui ab omni parte circumfistunt, ad festum dictæ dedicationis confluant, & po-

pulos sua profectioe Missæ sacro diebus etiam solenni-
bus fraudare non vereantur, quod aut avaritiæ labem præ
se fert, aut certe vel ambitionis, vel conuiuii appetendi
cupiditatem indigne olet. Hoc corrigentes episcopi om-
nino tollent, in eam formam redigentes vniuersam hanc
rationem, vt serio præcipiant curatis omnibus, ne ab ec-
clesia sua discedant in casu supradicto, nisi prius sacrum fe-
cerint, & populi piæ expectationi indulserint, & officium
suum executione, & actu impleuerint; alieniores qui
sunt, debitis pœnis coercentes.

Inoleuit abusus, ille quidem a memoria, nedum a con-
suetudine fidelium tollendus, vt solennioribus quibusdam
diebus vel dedicationis ecclesiæ, vel die natalis sancti ti-
tularis, vel patroni, cum frequens populus ad ecclesiam so-
lennitatis, ac deuotionis causa venit, vt veniam Deo pec-
catorum precetur, vota que sua humiliter offerat, eiusque
misericordiam in suam tutelam & subsidium imploret,
non sine Dei offensione, & scandalo bonorum choreas du-
cat, & Gentilitiis quibusdam ritibus se totum dedat: ynde
committendorum peccatorum occasio non leuis; dein-
de blasphemix, ebrietates, & periculosa interdum rixæ,
& homicidia subsequuntur: & festi præsertim dies præpo-
tentis Dei laudibus destinati, ipsius summi Dei graui cum
iniuria traducuntur, ipsis pene ecclesiarum foribus profa-
natis. Idcirco statuimus per episcopos singulis ecclesiarum
parochis, curatis, & vicariis præcipiendum districte, &
sub interminatione diuini iudicii mandandum, vt, quan-
tum possunt, tantum nitantur, quo abusus, & corrupte-
la huiusmodi tollatur: semel autem singulis mensibus pri-
mo dominico die mensis decretum hoc populo promul-
gent, & intimare studeant: ipsi autem pro viribus curent,
vt populum, parochianos in primis suos, ab huiusmodi
corruptione auertant, & pro virili abducant, cum dies
festos ad gloriam Dei institutos sine scandalo, & peccato
ducere oporteat. Magistratus autem & dominos quos-
cumque ius dicentes temporales per misericordiam Dei
obsecramus, ne prætextu iurisdictionis tuendæ (quæ si ti-
more Dei, & reuerentia sacrorum non nitatur, incerto nu-
tare statu, & concidere facillime solet) graue hoc piaculum
defendere, & auctorizare conentur: illis enim omnibus,

ANNO
CHRISTI
1596.

& singulis edicimus, & obtestamur coram Deo, & angelis, & hominibus, omnia scelera, & peccata, quæ præmissorum occasione patrari contigerit: illis, inquam, qui diem sanctum, & locum sacrum, vel sacro harentem violarint, ac temerarint, seu causam deliberate dederint, vt violari, seu temerari possent, tributum iri. Capitulis vero, collegiis, & vniuersitatibus ecclesiasticis tam virorum, quam mulierum, qui iurisdictionem habent temporalem in loco, sub pœna interdicti ingressus ecclesiæ; officialibus autem dictarum vniuersitatum, siue collegiorum, aut capitulorum, si ecclesiastica personæ sint, sub excommunicationis pœna prohibendum decernimus, ne talia permittant, cum impediendi potestatem habeant; ne zelo timoris Dei, & salutis animarum studio ad maiora sit remedia confugiendum.

Indulgentias, quæ festis quibusdam diebus, aut etiam non festis proponuntur, & vnum vel plura habent sigilla, si clausula sit interiecta: Porrigendi manus adiutrices: vt erat superiorum temporum frequens consuetudo; sublatas per constitutionem Pii quinti fuisse declaramus, & per consequens ab ecclesiis, & locis sacris tolli omnino iubemus.

Expedit, vbi hæctenus solertia episcoporum prouisum non fuit, vt festi dies in Synodo diœcesana promulgentur, & curatis graui præcepto mandetur, vt ad illius promulgationis præscriptum populo indicant festos dies per annum currentes, quibus a sæcularibus operibus cessari debet, ita tamen vt, quod quietis corporalis rationem habet, vt vacari Deo animis attentioribus possit, ne diuersæ pro arbitrio irreligioso traducatur; imo toti illi dies pietate, & diuinorum interessentia, & sacris precibus, & officiis agantur. Instituatur autem populus curatorum diligentia, quid illis diebus fieri, quid non fieri oporteat; & culpam reatus, & reuerentiam dierum sanctorum, & mandatorum obedientiam inculcent. Nos autem existimantes, si particulares sancti diœcesanon, & ciuitatum patroni solenni vbique ritu celebrantur; æquum esse, vt etiam vniuersalium patronorum ratio habeatur, quæ tantæ prouinciæ pietate, ac deuotione dignissima est; præfenti decreto vniuersæ prouinciæ Aquileiensi festum diem indicimus natalem gloriosissimorum martyrum san-

torum Hermagoræ, & Fortunati, ecclesiæ & prouinciæ Aquileiensiſ patronorum, quotannis die duodecima Iulii duplici officio celebrandum: vt, qui clarissimo fidei testimonio, & triumphali sanguine ecclesiæ Aquileiensiſ initia dedicarunt, eorumdem gloriosa merita piis supplicationibus prosequamur, & patronos gratis animis agnoscamus, quorum certissimo patrocinio muniti sumus.

Episcoporum pietatem & prudentiam compellamus, & pro dierum festorum solennitate obseruanda studiose excitamus, vt apud magistratus temporales ciuitatum attente agant, eorum subsidium, & auctoritatem implorent, vt in ipsis ciuitatibus, opidis, castris, & villis festorum dierum obseruatio omnino vigeat, & populorum deuotio, & religio conseruetur: qui vero peruicaciores fuerint, & irreligiosi etiam plectantur, vt resipiscant ipsi: alii quid deceat, addiscant.

Quod de genere prohibitorum non est, & profanis locis exerceri potest, hoc idem sacris exerceri non debet. Monemus igitur episcopos, & illorum pietatem, ac religionem requirimus, vt nullo quocumque pretextu, solennitate, actione, etiam alicuius sacramenti ministerio permittant in solo sacro, qua confluentis est populi aditus, aut alibi, quidquam venale cuiuscumque conditionis, aut naturæ, constitui, aut vendi; sed indulgentiæ, aut stationis, aut alterius solennitatis ecclesiasticæ tempore, vel alio quouis populorum concursu ab ecclesiæ vestibulo, ac toto ambitu venalia cuiuscumque generis omnia & singula, licet sint minimi precii, amoueant, & opportunis remediis etiam inuocato brachio sæculari deducant, & auertant: multo vero magis in ecclesiæ vestibulo quocumque pietatis, & religionis colore mercenarios actus exerceri prohibeant: hæc vero a pietate Christiana, & locorum sacrorum reuerentia aliena longe arceri etiam ab ecclesia mandamus, ne strepitu populi diuina & sacra perturbentur. Duo vero in primis debent episcopi apud se perpendere; tempus diei festi, quo ad mercimonia, & humanorum contractuum anfractus diuertere non decet, ac periculo non vacat: locum, in quo Dei bonitas cum placari supplicantium votis deberet, fraudibus tamen, & mendaciis, quæ frequenter in mercaturæ negotio contingunt, offenditur, & irri-

ANNO
CHRISTI
1596.

tatur. Agant vero, vt laudetur Deus, & ministerio pastora-
li abusus, qui late dimanarunt, ratione aliqua tollantur.

X V.

Sanctorum reliquias in cælo regnantium, quæ viua fuerunt membra Christi Domini, & Spiritus sancti templum, in honore haberi pietas præcipit, Christiana ratio suadet. Quia vero deferendi honoris est norma tradenda, vt disposita quadam ratione honor, qui defertur, eluceat: præcipimus episcopis, si qui partem istam nondum expolitam habent, vt in ecclesiis, in quibus est reliquiarum celebriorum quantitas, illas omnes distincto quodam ordine in reliquiarium arte dispositum & expolitum inferant, crystallo singulis thecis superadieccto, vt videri reuerenter possint, sit tamen reliquiario adiecctum operimentum ex tabula picta, qua imagines illorum sanctorum exprimentur, vel aliquid aliud, quo gloria, qua illi fruuntur in cælis, apte significetur. Reliquiarii locus in parte nobiliore ecclesiæ selecto aliquo sacello, aut intra chori septa, aut alibi decenter constitui debet, cui lampas perpetuo incendatur, si per ecclesiæ facultates fieri possit; quod si reliquiæ ex fragmentis minutioribus constent, obuoluantur reliquiæ serico aliquo tenui, in quo sit color sancto conueniens, ex iis, quos illorum sanctorum die adhibere ecclesia solet: obuoluta in reliquiario cum scheda nominis inserto supra crystallo conseruentur. Quia vero inter reliquias aliquæ sunt certæ, & separatim habitæ: aliquæ sunt certæ, sed ex pluribus mistæ: aliquæ vel mistæ, vel separatim incertæ, ab antiquitate approbatæ, sed schedarum & nominum vel abolitione, vel consumptione incertæ: de singulis aliquid statuere oportet, vt varietate quadam inscriptionum nec reuerentia desit, nec certa, vbi licet, cognitio desideretur.

Certis igitur reliquiis, & separatim conseruatis, siue extra sericum, quia insignes, siue intra sericum, quia minutiores, statuimus esse per schedulam formatis characteribus inscribendum sancti proprium nomen: iis autem, quæ ex pluribus mistæ sunt, inscribatur: Sacræ reliquiæ sanctorum N. N. N. Si vero ignorantur nomina sanctorum, inscriptio sit: Sacræ reliquiæ sanctorum, quorum nomina ignorantur.